

Τα πάθη του ελληνικού λαού μέσα από αριθμούς

Νούμερα που σοκάρουν - Ανεργία, λουκέτα, φτώχεια - Η ωμή αλήθεια που συνθέτει την παρατεταμένη κρίση των τελευταίων χρόνων. Από τη μια η κυβέρνηση που αγωνίζεται να κρατήσει τη χώρα μακριά από την πτώχευση και από την άλλη οι Έλληνες που αγωνιούν για το μέλλον και το παρόν. Οι Έλληνες που τα τελευταία πέντε χρόνια αγωνιούν για τη ζωή τους, τη δουλειά τους και την κάλυψη των καθημερινών βασικών τους αναγκών. Για τους Έλληνες τα αποτελέσματα της μεγαλύτερης οικονομικής κρίσης στην ιστορία της γράφονται με μελανά γράμματα μέσα από μαύρους αριθμούς που κρύβουν ανθρώπους πίσω τους. Μεταξύ φτωχών και πλουσίων, παρατηρείται ένα πολύ σημαντικό χάσμα, καθώς το ανώτερο 20% του πληθυσμού κερδίζει έξι φορές περισσότερα από το κατώτερο 20% σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ. Η ελληνική οικονομία έχει συρρικνωθεί κατά 25% από τα μέσα του 2008. Μπορεί να ακούγεται απλά ένας αριθμός που αφορά την οικονομία, όμως σε μια χώρα που δεν αναπτύσσεται οι πολίτες της δεν έχουν ευκαιρίες και το διαθέσιμο εισόδημα συρρικνώνεται. «Η Μεγάλη Ύφεση στις ΗΠΑ του '30 ωχρία μπροστά στην ελληνική κρίση», έγραψε ο Floyd Norris στους New York Times. Ενώ στις ΗΠΑ την περίοδο της Μεγάλης Ύφεσης (1929-1934) το ΑΕΠ ξεκίνησε να ανακάμπει έπειτα από τέσσερα χρόνια ύφεσης που συρρίκνωσαν την οικονομία κατά περίπου 25%, στην Ελλάδα η οικονομία συνεχίζει να συρρικνώνεται, παρά το γεγονός ότι βρίσκεται σε ύφεση από το 2008, με το ΑΕΠ να είναι ήδη σχεδόν 25% χαμηλότερο σε σχέση με το έτος έναρξης της κρίσης.

Η ανεργία στις ΗΠΑ άρχισε να μειώνεται μετά τον τέταρτο χρόνο της ύφεσης, ενώ στην Ελλάδα εξακολουθεί να παρουσιάζει ανοδική πορεία, έχοντας ήδη ξεπεράσει το επίπεδο ανεργίας που καταγράφηκε στις ΗΠΑ στο αποκορύφωμα της Μεγάλης Ύφεσης, και χωρίς η τάση αυτή να παρουσιάζει σημάδια αναστροφής.

Οι αριθμοί της ανεργίας στην Ελλάδα έχουν σταματήσει να σοκάρουν, όμως πίσω τους κρύβουν εκατομμύρια ανθρώπους και οικογένειες που αγωνιούν για το αύριο. Τα στοιχεία είναι γνωστά και όλοι ξέρουν ότι περίπου 1,2 εκατομμύρια Έλληνες είναι άνεργοι. Αυτό όμως που σοκάρει είναι ότι από τους 1,2 εκατ. γραμμένοι στον ΟΑΕΔ είναι 864.377 άτομα και επίδομα λαμβάνουν μόλις σε 118.842 άτομα. Τα στοιχεία του ΟΑΕΔ δείχνουν ότι το δράμα της ανεργίας είναι μακροχρόνια και από τη στιγμή που κάποιος θα χάσει τη δουλειά του δυσκολεύεται να μπει και πάλι στην αγορά εργασίας. Έτσι καταγράφεται αύξηση των μακροχρόνια ανέργων (για διάστημα πάνω από 12 μήνες) που αναζητούν ερ-

γασία, στους 459.232. Οι μακροχρόνια άνεργοι αποτελούν το 23,13% του συνολικού αριθμού των εγγεγραμμένων στον ΟΑΕΔ που αναζητούν εργασία. Το 34,15% των μακροχρόνιων ανέργων ζει στην Αττική και το 18,52% στην Κ. Μακεδονία.

Όπως είναι φυσικό η ανεργία και η δραματική μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος έχουν εκτινάξει τα δάνεια που αδυνατούν να πληρώσουν οι Έλληνες σε 77 δισ. ευρώ περίπου και πάνω από δύο στους δέκα Έλληνες κάτω από το όριο της φτώχειας. Στην τρίτη θέση βρίσκεται η Ελλάδα μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης με τον περισσότερο πληθυσμό να βρίσκεται στα όρια της φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, σύμφωνα με την Eurostat. Συγκεκριμένα περίπου το 23% των Ελλήνων ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας. Μικρά παιδιά, νέοι άνθρωποι και ηλικιωμένοι «κρύβονται» πίσω από αυτούς τους αριθμούς. Το 44,8% των συνταξιούχων (1.189.396 από 2.654.784) παίρνουν συντάξεις κάτω από το σταθερό όριο της σχετικής φτώχειας των 665 ευρώ. Ποιος άλλωστε δεν θυμάται τις εικόνες κάθε φορά που μοιράζονταν δωρεάν τρόφιμα, τις ουρές, τις σπρωξιές για μια σακούλα με πατάτες και κρεμμύδια. Τα στοιχεία για την παιδική φτώχεια στην Ελλάδα είναι άκρως ανησυχητικά. Αλλωστε εκτός από τα νούμερα τα επιβεβαιώνουν τα συχνά περιστατικά υποσιτισμού παιδιών που καταγράφονται σε σχολεία σε όλη τη χώρα. Η Έκθεση του Ερευνητικού Κέντρου της UNICEF για τα παιδιά της ύφεσης έδειξε ότι η μεγαλύτερη αύξηση της παιδικής φτώχειας έχει παρατηρηθεί στις νοτιοευρωπαϊκές χώρες-Ελλάδα, Ιταλία και Ισπανία - καθώς και στην Κροατία, στα τρία Βαλτικά κράτη και σε τρία άλλα κράτη που έχουν «χτυπηθεί» άσχημα από την ύφεση. Σύμφωνα με δηλώσεις των ίδιων των παιδιών των οποίων τουλάχιστον ο ένας γονέας έχασε τη δουλειά του ένα σημαντικό ποσοστό 5,45% δεν έχουν τη δυνατότητα να αγοράσουν φαγητό, περίπου 28% έκοψαν τα ταξίδια, πάνω από 10% σταμάτησαν τα ιδιαίτερα μαθήματα ενώ περίπου 3 στα 10 βιώνουν εντάσεις στην οικογένειά τους.

Στα πέντε χρόνια του μνημονίου αυτοί που πλήρωσαν την κρίση είναι οι φτωχοί. Σύμφωνα με έρευνα που εκπόνησαν ο ομότιμος καθηγητής Οικονομικών του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου, Τ. Γιαννίτσος και ο αναπληρωτής καθηγητής Αγροτικής Οικονομίας στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο, Σ. Ζωγραφάκης, οι φτωχότεροι πλήρωσαν περισσότερους φόρους κατά 337%, όταν οι πλούσιοι επιβαρύνθηκαν μόλις κατά 9%. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε για λογαριασμό του Ιδρύματος Μακροοικονομικών Μελετών Hans Böckler και καταδεικνύει σημαντικές διαφοροποιήσεις, όσον αφορά στις φορολογικές επιβαρύνσεις

που επιβλήθηκαν τα χρόνια της κρίσης ανάμεσα στα φτωχότερα κοινωνικά στρώματα και τα πιο πλούσια. Όπως προκύπτει, από τις φοροεισπρακτικές πολιτικές που ακολουθήθηκαν τα τελευταία χρόνια τα μεσαία και χαμηλά εισοδήματα είναι αυτά που σήκωσαν στους ώμους τους όλα τα φορολογικά βάρη. Σε απόλυτους αριθμούς, μπορεί η φορολογική επιβάρυνση στα πιο φτωχά νοικοκυριά να αυξήθηκε κατά μερικές εκατοντάδες ευρώ, όμως σ' αυτήν προστέθηκαν μειώσεις σε μισθούς και συντάξεις, αλλά και η αύξηση της ανεργίας.

Συγκεκριμένα το 2012, ένα στα τρία ελληνικά νοικοκυριά έπρεπε να τα βγάλει πέρα με ένα ετήσιο εισόδημα περίπου στα 7.000 ευρώ, ενώ εντυπωσιακό είναι το γεγονός ότι μέσα στην κρίση τα φτωχότερα νοικοκυριά έχασαν το 86% του συνολικού τους εισοδήματος, όταν τα πιο πλούσια έχασαν μόλις το 16% με 20%.

Την περίοδο 2008-2012 οι άμεσοι φόροι που κατέβαλαν οι ασθενέστεροι εισοδηματικά Έλληνες αυξήθηκαν κατά 125,9%. Αν συνηγορηθούν και οι φόροι επί των ακινήτων οι οποίοι αυξήθηκαν κατά 1.071% για τους «πλούσιους» αλλά κατά 1.420% για τους «φτωχούς», συνολικά η φορολόγηση των ασθενέστερων οικονομικά στρωμάτων του ελληνικού λαού αυξήθηκε κατά 337,7%, ενώ η φορολόγηση των ισχυρότερων αυξήθηκε μόλις κατά 9%.

Σύμφωνα με τη ΓΣΕΒΕΕ από το 2008 έχουν κλείσει συνολικά 230.000 επιχειρήσεις. Υπάρχουν φόβοι για 8.500 νέα λουκέτα στο επόμενο εξάμηνο, που θα φέρουν απώλεια 20.000 θέσεων εργασίας. Οι φόβοι διατυπώνονται σε έρευνα του ΙΜΕ-ΓΣΕΒΕΕ, με 1 στις 3 μικρές επιχειρήσεις να δηλώνει ότι διατρέχει σημαντικό κίνδυνο κλεισίματος. Πιο επιρρεπείς στα λουκέτα οι πολύ μικρές επιχειρήσεις της Αττικής.

Ο αριθμός των Ελλήνων επιστημόνων που έφυγαν για το εξωτερικό, σύμφωνα με μελέτη του Πανεπιστημίου της Μακεδονίας, αγγίζει τους 100.000. Γιατροί, μηχανικοί, οικονομολόγοι, νομικοί έως 40 ετών βρίσκονται στο εξωτερικό.

Η μετανάστευση των νέων επιστημόνων εντάθηκε την τελευταία πενταετία λόγω της οικονομικής κρίσης και της υψηλής ανεργίας, η οποία ξεπερνάει το 50% στους νέους έως 25 ετών, ενώ παραμένει ιδιαίτερα υψηλή στους νέους 25-29 ετών (40%) και στην εξίσου δυναμική ηλικιακή ομάδα των 30-44 ετών (25,5%). Με βάση έρευνα του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (Μονάδα Περιφερειακής Ανάπτυξης και Πολιτικής) οι νέοι που αναζητούν την τύχη τους στο εξωτερικό έχουν υψηλά ακαδημαϊκά προσόντα. Το 73% έχει μεταπτυχιακό τίτλο, το 51,2% διδακτορικό, το 41% έχει σπουδάσει σε πολύ καλό πανεπιστήμιο.